

POSLOVNO POROČILO KNJIŽNICE LAŠKO ZA LETO 2013

Pripravila
Marija Kovačič

I SPLOŠNI DEL	3
II POSEBNI DEL	4
1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC	4
2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA	5
3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2013.....	6
3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI	6
3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC.....	7
3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev.....	7
3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju.....	7
3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast	8
3.2.4 Računalniška opremljenost.....	10
3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI.....	10
3.3.1 Odprtost knjižnic	10
3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic.....	10
3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prirediteljev	12
3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge	13
3.3.5 Prireditvena dejavnost	13
3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI	14
3.4.1 Domoznanstvo.....	14
3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela.....	145
3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju	16
3.4.4 Stiki z javnostmi	16
3.4.5 Izobraževanje zaposlenih	17
3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA	17
4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV	18
5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM.....	19
6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA	20
7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA	20
8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI	20
9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU.....	21

I SPLOŠNI DEL

Naziv: Knjižnica Laško
Naslov: Aškerčev trg 4, 3270 Laško
Telefon, faks: 734 4300, 734 4303
E-mail: info@knjiznica-lasko.si **Spletna stran:** www.knjiznica-lasko.si
Transakcijski račun: 01257-6030371663 UJP Žalec
Davčna in matična številka: 72905689, 5966949
Direktorica: Marija Kovačič, univ. dipl. bibliotekar, bibliotekarski specialist
tel.: 734 4302, e-mail: metka.kovacic@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Laško je osrednja knjižnica, ki deluje na območju občin Laško in Radeče.

Njeno mrežo sestavljajo enote :

Knjižnica Laško – osrednja knjižnica

Aškerčev trg 4, Laško tel. 734 4300 fax: 734 4303 e-mail: info@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Radeče – krajevna knjižnica

Ulica OF 2, Radeče tel. 56 58 110 fax: 56 58 111 e-mail: radece@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Rimske Toplice – krajevna knjižnica

Aškerčeva 6, Rimske Toplice tel. 734 0350 e-mail: rimske.toplice@knjiznica-lasko.si

Izposojevališče Šentrupert, Šentrupert 91, Šentrupert

Izposojevališče Zidani Most, Dom svobode, Zidani Most 12, Zidani Most

Izposojevališče Jurklošter, Lahov graben 6a, Jurklošter

Organiziranost zavoda, kratka predstavitev in zgodovina:

Knjižnica Laško je javni zavod, v sklopu katerega delujejo vse splošne knjižnice občin Laško in Radeče, in sicer osrednja knjižnica v Laškem, krajevni knjižnici v Rimskih Toplicah in Radečah ter manjša izposojevališča v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu. Zavod razpolaga skupno s 1060 m² prostora (Laško 550 m², Radeče 200 m², Rimske Toplice 200 m², izposojevališča 110 m²) in zaposluje vključno z direktorico 7,5 strokovnih delavcev ter 1,5 tehničnih delavcev. Razpolaga s 101.190 enotami knjižničnega gradiva, v letu 2013 je znašal prirast 4.208 enot. V lanskem letu smo imele vse knjižnice skupno 5.095 članov, ki so nas z različnim namenom obiskali 103.908-krat, preko spletne strani pa ok. 15.000-krat. Na dom in v knjižnici so si skupno izposodili 255.479 enot knjižničnega gradiva. Zavod izvaja pestro prireditveno dejavnost, lani npr. 414 prireditev za odrasle in otroke, ki jih je obiskalo 11.136 občanov. Na 20 računalnikih, kolikor jih je namenjeno uporabnikom, razvija knjižnično-informacijsko dejavnost. V preteklih letih je bilo izdanih nekaj pomembnih domoznanskih publikacij. Knjižnica Laško je del slovenskega knjižnično-informacijskega sistema, ki ga povezuje računalniški informacijski sistem COBISS, dejavnost pa določa knjižničarska zakonodaja ter standardi za splošne knjižnice. Financirata nas pretežno občini ustanoviteljici, s strani ministrstva za kulturo pa je sofinanciran nakup knjižničnega gradiva, ki ga v precejšnji meri določa v vsebinskem smislu.

Knjižnica Laško ima kot zavod 17-letno zgodovino. Knjižnica Laško je ena izmed zadnjih v slovenskem prostoru začela delovati s profesionalnim kadrom, in sicer šele leta 1976. **Sedaj sodi glede na število prebivalcev, katerim je namenjena, med manjše, a sorazmerno dobro razvite slovenske knjižnice.** S temeljnim knjižničnim gradivom dosegamo standarde, manj z nakupom novosti, še manj pa s kadri in prostori. Od leta 1996 dalje smo na prostorskem področju bili deležni precejšnjih izboljšav v celotni mreži, in sicer v Laškem cca. 350 m² obnovljenih površin v letih 1999 in 2005, v Radečah 200 m² obnovljenih površin leta 2002 ter v Rimskih Toplicah 200 m² novih površin v letu 2010. Za nadaljnji samostojni razvoj Knjižnice Laško pa pridobitve osrednje knjižnice niso bile zadostne, tako da je knjižnica v Laškem iz leta v leto v večjih prostorskih težavah. Prostori so premajhni, nefunkcionalni, statika pa ne dovoljuje večjih obremenitev.

Knjižnica Laško je za redni program v letu 2013 porabila 362.650,58 EUR.

Direktorica je bila imenovana 1. 10. 2012, člani Sveta Knjižnice Laško pa so od 28. 6. 2012 dalje:

predstavnice ustanoviteljic: Mojca Krivec, Alenka Hren Medved, Vida Mesar;

predstavniki uporabnikov: Darinka Grešak, Roman Tušek, Mojca Povše;

predstavniki zaposlenih: Veronika Drašček, Gabrijela Pirš, Matej Jazbinšek (predsednik sveta)

Dejavnosti in naloge Knjižnice Laško kot javne službe opredeljuje Zakon o knjižničarstvu, ki v 2. členu navaja naslednje dejavnosti:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

V 16. členu pa zakon še posebej govori o splošnih knjižnicah, ki poleg nalog iz 2. člena tega zakona v svojem okolju opravljajo še naslednje:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in rabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

16. člen Zakona o knjižničarstvu določa tudi, da so splošne knjižnice vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

II POSEBNI DEL

1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Knjižničarsko dejavnost urejajo zakonske in druge pravne podlage:

- Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Laško (UL RS 114/03, 53/08)
- Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/01)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov knjižnic (UL RS 19/03)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/03, 70/08, 80/12)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS 88/03)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS 105/03)
- Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (UL RS 85/10)
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2005 do 2015)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (UL RS 45/1994 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za javni sektor KPJS (UL 57/08 s spremembami)
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-17 (UL 99/13)

Knjižničarstvo urejajo tudi Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002, 123/06, 7/07, 53/07, 65/07, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11, 111/13), Zakon o javnih zavodih (UL RS 12/91 s spremembami), Zakon o lokalni samoupravi (UL RS 72/93 s spremembami), Zakon o varnosti in zdravju pri delu (UL RS 43/11), Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (UL RS 21/95 s spremembami), Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS 86/04, 113/05, 51/07, 67/07) in druga zakonodaja, nanašajoča se na delo in poslovanje zavodov. Pri svojem delovanju se knjižnice ravnavajo tudi v skladu z Etičnim kodeksom slovenskih knjižničarjev (1995).

Plače ureja plačna zakonodaja za javni sektor in področna zakonodaja, v zadnjem času pa obsežna interventna zakonodaja.

2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA

Spremljali smo nastajanje Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017, sprejete decembra lani, ki pravi, da je temeljno poslanstvo splošnih knjižnic postati središča za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij in da morajo knjižnice še povečati svojo aktivno vlogo v vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Sodobna, k uporabniku usmerjena splošna knjižnica, je oblikovana kot prostor navdiha, učenja, srečevanj in druženj. Postaja pa tudi vse pomembnejši ponudnik kulturnih prireditev in oblik vseživljenjskega izobraževanja. Resolucija določa, da naj bi bil dosežen delež včlanjenih prebivalcev v splošne knjižnice 27 %, število izposojenih knjig na prebivalca 15 enot letno, odprtost na potencialnega uporabnika pa 700 sekund letno. Izboljšani naj bi bili pogoji za uporabo in razvoj portalov dLib in KAMRA.

Konec lanskega leta so bile tudi sprejete spremembe Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ki predpisujejo strateške načrte, in sicer pri knjižnicah do konca leta 2014, pri ustanoviteljih pa v osmih mesecih po sprejetju zakona.

V letu 2012 je nastala v okviru Združenja splošnih knjižnic tudi Strategija razvoja splošnih knjižnic od 2013 do 2020, ki v bistvu v vsebinskem smislu nadgrajuje dosedanje tovrstne dokumente. Predstavljala nam bo osnovo za izdelavo našega strateškega načrta, ki pa v določenem smislu ne bo dokončen. Še vedno namreč ostajajo stari Standardi za splošne knjižnice, ki veljajo do leta 2015, v letošnjem letu pa se že odpira razprava o njih.

Knjižnica že pripravlja nov strateški načrt. Cilji starega pa še vedno v precejšnji meri niso doseženi in so še aktualni. Nanašajo se na izpolnjevanje naslednjih nalog in poslanstev:

- Zagotoviti splošen dostop do knjižničnega gradiva na vseh nosilcih, do elektronskih publikacij, knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov za namene vseh vrst izobraževanja, informiranja in kulturne rasti občanov v vseh življenjskih obdobjih.
- Zagotoviti primerno strokovno pomoč, svetovanje, informiranje, informacijsko opismenjevanje, bibliopedagoško vzgojo in širjenje bralne kulture s strani knjižničnega kadra.
- Posodabljanje informacijsko tehnologijo, povečevati oddaljeni dostop do knjižnic, dostopnost e-knjig, digitalizacijske storitve.
- Prizadevati si za primerne prostorske pogoje za: pregledno postavitve knjižničnega gradiva, prebiranje in študij v knjižnici, organiziranje prireditev in drugih oblik druženja v knjižnici.
- Zagotoviti splošno dostopnost knjižnične dejavnosti vsem in vključiti v članstvo 40 % vseh občanov.
- Pripomoči k enakopravnosti, demokratičnosti, kulturni blaginji v okolju delovanja ter soustvarjati možnosti za kvalitetnejše življenje tako posameznika kot tudi skupnosti.

Cilje za zagotavljanje pogojev za delovanje knjižnic nam določajo zakonodaja in standardi ter ostajajo nespremenjeni.

- Povečanje prostorov v celotni mreži na cca 2.000 m² s standardi predpisanih površin do leta 2015. Gre predvsem za knjižnične prostore osrednje knjižnice v Laškem in krajevne v Radečah. Mislimo na prizidek k obstoječi hiši v Laškem, za katerega smo vložili vlogo za spremembo prostorskega plana. V Radečah je smiselno razmišljati o možnosti priključitve sosednjega prostora h knjižnici.
- Število zaposlenih naj bi se približevalo standardom, po katerih naj bi Knjižnici Laško pripadalo 13,45 zaposlenih. V letu 2013 je bilo 9,1 zaposlenih. Novih zaposlitev pa trenutno ne načrtujemo.
- Temeljna knjižna zaloge 4 knjige na občana je dosežena, 0,4 izv. neknjižnega gradiva na občana pa še ne dosežemo. Krajevna knjižnica naj bi imela najmanj 30 naslovov periodike, kar, razen izposojevališč, dosežemo. Letni nakup naj bi znašal 250 enot knjižnega in 40 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev. Pri neknjižnem gradivu imamo pri tem pomisleke o smiselnosti zaradi vse večje uporabe interneta, ki omogoča prosto poslušanje glasbe in gledanje filmov.
- Na 1000 prebivalcev naj bi bilo v naših knjižnicah dostopno 1 uporabniško računalniško mesto.
- Bibliobusna oskrba odmaknjenih krajev ostaja kot dolgoročen cilj.

3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2013

Cilje, ki smo si jih zadali, smo, razen enega, pretežno dosegli, bilo pa je opravljenega veliko nenačrtovanega dela. Dejstvo pa je tudi, kar opažamo že nekaj let, da za redno knjižnično dejavnost porabimo praktično večino naše časovne razpoložljivosti in še precej osebnega časa. Tudi v slovenskem merilu beležimo visoko članstvo, obisk, izposajo in čez 400 prireditev v letu. Imamo široko mrežo knjižnic z 88 urno tedensko odprtostjo. Vse to zahteva zelo spretno in fleksibilno organizacijo dela, da je le-to opravljeno dobro in brez motenj.

Poleg rednega delovanja pa so lansko leto zaznamovale še nekatere prioritete naloge:

- Zelo aktivno smo se vključevali v delovanje slovenskih bibliotekarskih teles. Bili smo gostitelji letnega srečanja Društva bibliotekarjev Celje s strokovnim in družabnim delom, ki se ga je udeležilo okoli 90 članov, kar je doslej največ.
- Še precej zahtevnejše je bilo sodelovanje na tridnevem kongresu Zveze bibliotekarskih društev Slovenije v Laškem z vabljenim predavanjem o prof. Milošu Rybaču in objavo obsežnega članka v zborniku in na dLibu, z zahtevanim znanstvenim nivojem. Za njegovo pripravo je bilo potrebnega veliko raziskovalnega dela. Sodelovanje na kongresu in dela, povezana s prispevkom, niso bila načrtovana, trajala pa so od aprila do novembra.
- Nenačrtovana je bila tudi večja razstava s promocijsko predstavitvijo slikarja Mira Zupančiča, našega rojaka, živečega v New Yorku. Prireditev smo izvedli v sodelovanju z Muzejem Laško.
- Prav tako nenačrtovano je bilo lektoriranje knjige dr. Jožeta Mačka »Laško skozi stoletja« v jesenskem času.
- Zaradi teh neplaniranih nalog smo prišli pri publikaciji o knjižnici do pol poti. Pripravili smo nekaj besedil in pridobili potreben fotografski material. Ugotovili smo, da bomo za realizacijo tega dela potrebovali poseben čas.
- Večkrat smo opozarjali – tudi prek svetniškega vprašanja – na vključitev idejne zasnove prizidka h knjižnici v prostorski načrt občine in dosegli, da je bil sprejet sklep, da se ta problematika rešuje v sklopu celotnega prostorskega plana starega mestnega jedra.
- Skupaj s celjskim zgodovinskim arhivom smo izvedli popravke Pravilnika o urejanju in poslovanju z dokumentarnim gradivom ter Klasifikacijskega načrta dokumentov Knjižnice Laško. Poleti smo arhivu predali arhivsko gradivo knjižnice do l. 1996.
- V juniju smo se priključili portalu Biblos, ki je s svojo ponudbo našim članom omogočil izposajo cca. 500 elektronskih knjig.
- Pričakovali tudi nismo nalog, povezanih z Občino Radeče, ki so nam vzele precej energije. V poletnem času smo imeli inšpekcijski pregled Nadzornega odbora Občine Radeče, od oktobra do konca leta pa smo se ukvarjali s prekinitvijo financiranja s strani Radeč in s tem povezanimi težavami.

3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI

Ko smo pisali plan za leto 2013, smo prebirali osnutek Nacionalnega programa za kulturo 2013-16 in potem spremljali nastanek novega programa, ki je bil sprejet konec lanskega leta. Spremljali smo tudi nastanek sprememb ZUJIK-a, ki poleg zahtev glede strateških načrtov, predpisuje tudi izobraževanje članov sveta zavoda (v obdobju 6 mesecev), koriščenje kulturniških prostorskih kapacitet za kulturniške namene brez možnosti zaračunavanja dodatnih stroškov oz. stroškov, ki niso strogo vezani na materialne stroške v času uporabe prostorov, možnost ustavitve javnega poziva za nakup knjižničnega gradiva, ureditev lastniških razmerij glede prostorov.

Skupaj z Zgodovinskim arhivom Celje smo pregledali in nekoliko popravili Klasifikacijski načrt urejanja dokumentov in Pravilnik o urejanju in poslovanju z dokumentarnim gradivom ter odbiranju in izločanju arhivskega gradiva. Arhivsko gradivo do leta 1996 smo popisali po novih pravilih, ga deloma razmnožili za našo stalno zbirko in predali arhivu. Sicer še imamo nekaj problemov z obdelavo dokumentov na nov način. Ostali so nam še dokumenti od leta 1996 do tekoče zbirke, ki so sicer razdeljeni, a ne odbrani za arhiv in ustrezno popisani.

Spremljali smo informacije in delo naše profesionalne službe Združenja splošnih knjižnic za pomoč direktorjem, na katero smo se tudi obrnili za informacijo, kako imajo po slovenskih knjižnicah pretežno urejeno računovodsko službo, koliko zaposlujejo računovodje, v kakšnem urnem obsegu in koliko se poslužujejo servisov. Žal odgovora nismo dobili.

V skladu z zakonodajo iz varstva pri delu smo opravili šest zdravniških pregledov, vajo evakuacije, izobraževanje oseb odgovornih za protipožarno zaščito, načrt aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu in eno delavnico za premagovanje težav povezanih s sedečim delom ter preizkus delovanja varnostne razsvetljave ter sistema protipožarne zaščite.

Sodelovali smo v razpravi v zvezi z razumevanjem zakonsko določenih nalog s področja območnosti in njenega finančnega vrednotenja. Dosegli smo, da bo OOK Celje z naslova povečanega nakupa v letu 2014 financirala predvsem elektronske baze podatkov, s čimer se je občutno zmanjšal naš tovrsten strošek.

V začetku leta smo se pri sestavljanju finančnega plana prizadevali za zagotovitev sredstev za izplačilo napredovanj, do katerih pa ni prišlo in smo jih spet morali izvesti samo na papirju. Je pa v drugi polovici leta nepričakovano prišlo do odprave nesorazmerij. Sredi leta smo morali pripraviti zaključni račun in naloge v zvezi z inšpekcijskim pregledom Nadzornega odbora Občine Radeče, Pravilnika o računovodstvu pa še nismo popravili. Od oktobra dalje vse do 30. 12. smo se mučili z negotovostjo in finančno nejasnostjo zaradi neplačevanjem dotacij iz radeške občine, ki se je končala le z delno, 85 % - no realizacijo finančnega plana oz. pogodbe in nepokritjem izplačanih nesorazmerij.

3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC

3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev

Večkrat smo opozarjali (tudi preko članice Sveta knjižnice, svetnice Mojce Krivec) na vključitev idejne zasnove prizidka k laški knjižnici v prostorski načrt občine in dosegli, da je bil na občinskem svetu sprejet sklep, da se ta problematika rešuje v sklopu celotnega prostorskega plana starega mestnega jedra. V zvezi s to temo smo se v začetku leta 2014 že sestali z Oddelkom za okolje in prostor Občine Laško in z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Celje.

Opozarjali smo tudi na naraščajočo prostorsko stisko v laški knjižnici in na potrebo po skladišču. Le-to bi bilo verjetno bolj smiselno in ceneje najeti kje v bližini knjižnice, kot da bi na hitro in ne dovolj strokovno ter celostno pristopili k pridobitvi skladišča v kleti obstoječe knjižnice.

Sicer smo z minimalnimi investicijskimi sredstvi, ki smo jih imeli na razpolago na prostorskem področju, lahko postorili samo male stvari. Zaradi srečanja Društva bibliotekarjev celjske regije v Laškem je bil naš cilj v letu 2013, da opravimo nekatera urejevalna dela v laški in rimski knjižnici, kamor smo nameravali pripeljati goste. Tako smo v Laškem opravili pleskanje zunanjega in notranjih hodnikov, popravilo spodnjega dela fasade na severni strani hiše, manjša popravila na strehi in sanacijo posledičnega zamakanja na stropu podstrešnih sanitarij in kemično čiščenje preprog. Poskrbeli smo za krpanje asfalta na dvorišču in cestišču do knjižnice, prestavitev smetnjakov z vhodnega dvoriščnega območja na parkirišni del in ureditev poti med dvoriščem in parkiriščem na severni strani. Organizirali smo pridobitev označevalnih tabel za različne subjekte v večnamenskem objektu, kjer je knjižnica v Rimskih Toplicah in popravilo označevalnih napisov v Laškem ter naprosili osnovno šolo v Rimskih Toplicah za poslikanje betonskih škarp pred rimsko knjižnico.

Zaradi stiske s prostorom neprestano predstavljamo knjižnična gradiva, iščemo sprotne rešitve in razmišljamo, kaj bi še lahko naredili, da bi bila postavitev, kolikor je mogoče, pregledna.

S sredstvi Občine Laško za investicije in investicijsko vzdrževanje, delno pa tudi z lastnimi prihranki, smo kupili dva računalnika s pripadajočo programsko opremo in čitalec kod za knjižnico v Laškem ter en bralnik za elektronske knjige.

Dokončali smo preureditev prostora ob vhodu na (desni strani) v radeški knjižnici in poskrbeli za poslikanje dimnika na ploščadi pred tamkajšnjo knjižnico.

3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju

V letu 2013 je bilo v Knjižnici Laško zaposlenih 9,1 delavcev, in sicer 6,6 strokovnih delavcev, direktorica, računovodkinja za celoten zavod in 0,5 čistilke za Knjižnico Laško.

Zaposleni so bili naslednji delavci:

- 1 bibliotekarka (b. specialist) - zadolžena za vodenje del v COBISS-u, sodelovanje pri nabavi, organizaciji dela v izposoji, domoznanstvu, izvajalka strokovno urejevalnih del, informatorka in svetovalka,
- 1 bibliotekar (samostojni b.) - zadolžen za delovanje računalniških sistemov, spletne strani, vodenje računalniškega opismenjevanja, sodelovanje pri nabavi, pisanju vabil in drugih besedil ter domoznanstvu, izvajalec prireditev, informator, svetovalec,
- 1 bibliotekarka (samostojna b.) – svetovalka, informatorka, izvajalka strokovno urejevalnih del, izposojevalka ter izvajalka prireditev, ,
- 1 višja knjižničarka (višja b. sodelavka) - svetovalka, informatorka, izposojevalka ter organizatorica in izvajalka prireditev za odrasle in otroke v knjižnici v Radečah,
- 1 knjižničarka (samostojni k. referent) - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih Toplicah, svetovalka, izvajalka prireditev za otroke,
- 0,5 knjižničarke (samostojni k. referent) - izposojevalke gradiv v knjižnici v Laškem, svetovalka, zadolžene za pregledovanje opominov in za blagajno. Delavka je polovično upokojena,
- 0,6 knjižničarke - izposojevalke gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih T., zadolžene tudi za pomožna strokovna dela ter sodelovanje pri izvajanju prireditev. Samo delna zaposlitev,
- 0,5 knjižničarke (višji k. referent) - zadolžena za prenos računalniških podatkov knjižničnih novosti, odpis gradiv, evidenco o računih in o »sivi literaturi«. Delavka je polovično upokojena.
- 1 računovodkinja, ki naj bi polovično opravljala poslovno-sekretarska dela, dejansko pa je v letu 2013 še 65% časa porabila za računovodstvo, ostalo pa za administrativna in knjižničarska dela.
- 0,5 čistilke, ki opravlja tudi dela zaščite knjižnega gradiva in kurirska dela. Polovična zaposlitev
- direktorica – bibliotekarka (b. specialist) strokovno in poslovno vodi zavod, skrbi za primerne pogoje dela, vodi nabavo knjižničnega gradiva, organizacijo prireditev za odrasle v Laškem in Rimskih Toplicah ter domoznanstvo.

Tudi letos so bila zahtevnejša dela pri vzdrževanju in razvijanju računalniškega sistema opravljena preko podjemne pogodbe in prav tako tudi 2 uri izposojevalnega dela otrokom v knjižnici v Šentrupertu ter 3 urno izposojevalno delo v knjižnici v Zidanem Mostu. S študenti smo si pomagali pri rednem izposojevalnem delu v Jurkloštru 3 ure, v Šentrupertu 2 uri in v Radečah 3 ure tedensko. Čiščenje knjižnice v Radečah opravlja servis.

Delovno mesto računovodja-poslovni sekretar še vedno ni dokončno profilirano. Za računovodstvo je zaposlena porabila 65% delovnega časa. Za preostali čas sta ji delegirala naloge bibliotekarja, in sicer enostavnejša urejevalna dela v knjižnici in računalniška (digitalizacijska) ter administrativna dela. Računovodkinja opravlja svoje delo v oddaljenem prostoru, v višjem nadstropju. Samostojno vodenje računovodstva zahteva precej različnih znanj in informacij, do katerih mora prihajati sama. V urejanje dokumentov se še ni uvedla, ni si še pridobila tajniških veščin. Sprotna poslovno sekretarska dela (vpisovanje pošte, klasificiranje, signiranje in računalniški vnos dokumentov, ter vstavljanje v fascikle opravljata direktorica in bibliotekar, za kar porabita vsak po 2, včasih tudi do 4 ure časa na teden. Tovrstna dela opravljata ob drugem delu, problematika jima je poznana, poslovno sekretarska znanja pridobivata sproti. Ko bo sistem povsem utečen, bo delo za tiste, ki smo ga postavljali, verjetno enostavno.

3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast

Tabela: Knjižnična zaloga na dan 31.12.2013

KNJIŽNICA	Knjižnična zaloga (stanje 31. 12. 2013)			
	knjige	serijske publikacije letniki	Neknjižn. gradivo	SKUPAJ
Laško	53.403	1.535	4.437	59.375
Radeče	21.182	242	1.225	22.649
Rimske Toplice	14.499	137	602	15.238
Izposojevališča	3.814	35	79	3.928
SKUPAJ	92.898	1.949	6.343	101.190

Temeljna knjižnična zaloge je znašala konec leta 2013 101.190 enot, porazdeljenost po posameznih knjižnicah je razvidna iz tabele. Odpis je znašal 1.386 enot. Nekonjuzno gradivo vpisujemo pretežno na knjižnico Laško, nato pa kroži po enotah. Prav tako kupujemo nekatero domoznansko, čitalniško in zahtevnejše strokovno pa tudi leposlovno gradivo v enem izvodu in ga po potrebi meddodelčno izposojamo. Nabavo knjižničnega gradiva in obdelavo izvajamo centralno v knjižnici Laško.

Pri zalogi izposojevališč v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu je navedeno računalniško vpisano gradivo, sicer pa se v vsakem izposojevališču nahaja še ok. 1.000 enot, ki niso računalniško obdelane. Poleg tega po njih kolekcije knjižnih novosti krožijo (zamenjamo jih trikrat letno), zbirke pa so dopolnjene tudi s preseljenimi kolekcijami iz osrednje knjižnice. Tako se v vsakem izmed izposojevališč vedno nahaja med dva in tri tisoč enot gradiva.

Tabela: Prirast po vrstah gradiva v letu 2013 – št. enot

KNJIŽNICA	Nakup knjižničnega gradiva			Darovi- skupaj	Skupen prirast v letu 2013			
	Knjižno gradivo	Nekonjuzno gradivo	Skupaj		knjige	serijske publikacije	Nekonjuz gradivo	SKUPAJ
Laško	2.125	248	2.373	263	2.157	160	319	2.636
Radeče	651	75	726	81	685	39	83	807
Rimske T.	467	46	513	60	482	25	66	573
Izposojevališča	166	3	169	23	181	7	4	192
SKUPAJ	3.409	372	3.781	427	3.505	231	472	4.208

V letu 2013 je bilo kupljenih 3.781 enot knjižničnega gradiva, 427 enot pa je bilo podarjenih, skupno je znašal prirast 4.208 enot in omogočen dostop do 6 baz podatkov ter v drugi polovici leta do cca 500 elektronskih knjig. Za nakup smo porabili 71.581,23 EUR, in sicer 33.000,00 EUR Občine Laško, 8.250,03 EUR Občine Radeče, 7.391,20 EUR lastnih sredstev in 22.940,00 EUR sredstev Ministrstva za kulturo.

V prijavi na neposredni poziv za nakup knjižničnega gradiva smo načrtovali nakup 290 enot knjižničnega gradiva na 1.000 prebivalcev, kar je skupno 5.193 enot, ki smo ga zaradi nezadostnih sredstev že v planu znižali na 3.879 enot in realizirali v višini 3.781 enot. Sicer smo se pri načrtovanju in realizaciji držali vseh zahtev poziva Ministrstva za kulturo.

Razmerje v nakupu naslovov med strokovno literaturo in leposlovjem je 60,4 : 39,6, med literaturo za odrasle in otroke pa 68,7 : 31,3. Kupili smo predpisano število z MIK in Javne agencije za knjigo podprtih publikacij, del s področja slovenistike, humanistike ter kvalitetnejših prevodov. Podrobnejša struktura nabavljenih izvodov je razvidna iz tabele.

Tabela: Prirast knjižničnega gradiva (izvodi) po strokovni klasifikaciji (UDK) v letu 2013

UDK	0	1	2	3	5	6	7	80	82.01	82 leposlovje	9	SKUPAJ
Št. enot	317	146	91	317	106	448	565	158	53	1.727	280	4.208

Razlaga strokovnih skupin po UDK

0 – enciklopedije, računalništvo, 1- filozofija, psihologija, etika, 2 – verstva, 3 – družboslovje, ekonomija, pravo.. 4 – skupina ni zasedena. 5 – naravoslovje, 6 – uporabne vede, medicina, tehnika, kmetijstvo... ,7 – arhitektura, umetnost, glasba, šport, videoposnetki, glasbeni posnetki, 80 – jezikoslovje, 82.01/09 – literarna teorija in zgodovina, 82 – leposlovje, 9 – zgodovina, zemljepis, domoznanstvo

Knjižni trg je bil v preteklem letu nekoliko skromnejši. Še vedno je stihijski, razdrobljen, naravnan dokaj komercialno, v določenih primerih knjižnicam nenaklonjen. Veliko je po našem mnenju povsem spogrešljivih izdaj in kiča. Preveč je poljudne priročne literature, ki se dostokrat ponavlja. Tudi knjigotrški katalog Bukla, po katerem ljudje precej posegajo, je naravnan dokaj komercialno. Kvalitetnejše knjige so drage, zelo drago je tudi čtivo za sprostitev, po katerem je v knjižnicah sorazmerno veliko povpraševanje. Tako se pri nabavi težko odločamo med oblikovanjem kvalitetnih zbirk in povpraševanjem ljudi. Verjamemo, da k branju in uporabi kakovostnih knjig ter informacij pri našem občinstvu lahko veliko pripomoremo knjižničarji s poznavanjem knjižnega trga, primernim izborom gradiv, ažurnostjo in dobrim svetovanjem.

3.2.4 Računalniška opremljenost

V zadnjih letih smo nekako dosegli optimalno število računalnikov v naših knjižnicah, tako glede na standarde in naše prostore, zato se v zadnjem letu ni spremenilo. Po nekaj letih je ministrstvo za kulturo spet pripravilo razpis za sofinanciranje nakupa računalniške opreme, a so bila sredstva tako nizka, da so uspeli le knjižnice, ki še ne dosegajo standardov glede računalniške opreme. Za našo knjižnico pa vzdrževanje obstoječe opreme predstavlja vedno večje breme.

Za uporabnike je bilo v osrednji knjižnici v Laškem konec leta 2013 namenjenih 10 računalniških mest, 3 tiskalniki in skener ter možnost brezžične povezave na internet v računalniški čitalnici. V Radečah so na voljo 4 računalniki, 2 tiskalnika in skener, v Rimskih Toplicah pa 3 računalniki in 2 tiskalnika. Naši uporabniki lahko v izposojevališčih (Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu) koristijo po eno računalniško mesto z dostopom do interneta in tiskalnikom.

Za delo bibliotekarskega kadra je na voljo 12 osebnih računalnikov, 1 prenosnik, 1 strežnik, 3 črno-beli in 3 barvni tiskalniki ter 2 LCD-projektorja.

Stanje računalniške opreme v vseh knjižnicah skupaj je bilo konec leta 2013 sledeče: 34 računalnikov, 14 tiskalnikov, 2 skenerja in 2 LCD-projektorja, poleg tega pa še 7 specialnih tiskalnikov in 6 čitalcev črtnih kod za potrebe obdelave in izposoje. V preteklem letu smo zamenjali dva najbolj dotrajana računalnika v Laškem (za delo pri izposojnem pultu in za informatorja). Dokončno smo vzpostavili strežniški sistem, ki omogoča arhiviranje, skupno shranjevanje dokumentov in boljšo centralno protivirusno zaščito.

3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI

3.3.1 Odprtost knjižnic

Vse naše knjižnice skupaj so bile pretežno del leta 2013 odprte 88 ur tedensko (Laško 45 ur, Radeče 23 ur, Rimske T. 14 ur, Jurklošter, Šentrupert in Zidani Most pa po 2 uri). Zahteve uredbe glede odprtosti smo po številu ur dosegli. Nimamo pa z njo v Laškem povsem usklajene razporeditve ur po dnevih.

V izposoji so v preteklem letu delali 1 ali 2 bibliotekarja, 1 višja knjižničarka in 2 ali 3 knjižničarke (odvisno od frekvence obiskov).

3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic

Tabela: članstvo in obisk naših knjižnic

Knjižnica	Članstvo v knjižnicah		Obisk knjižnice (zaradi izposoje gradiva na dom in v čitalnici)	
	Število članov knjižnic	% prebivalcev včlanjenih v knjižnico	Število obiskov	število obiskov knjižnice na prebivalca
Laško	2.831	31,4	58.425	6,5
Radeče	1.227	28,1	19.135	4,4
Rimske T	651	31,4	12.451	6,0
Šentrupert	118	14,6	1.183	1,5
Jurklošter	107	13,7	583	0,7
Zidani M.	161	21,3	995	1,3
SKUPAJ	5.095	28,6	92.772	5,2

Pri izračunih smo uporabljali naslednje podatke glede števila prebivalcev posameznih krajev: Laško 9000, Radeče 4.356, Rimske Toplice 2.069, Jurklošter 783, Zidani Most 755, Šentrupert 809 (17.772)

Pri nas je bilo 2013. leta 28,6 % prebivalcev članov knjižnic, in sicer v Laškem 31,4 , Radečah 28,1 in Rimskih T. 31,4 . V Sloveniji pa jih je bilo v letu pred tem 24,1 %.

V tabeli je predstavljen tudi obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanj, rezervacij, obiska čitalnice ali uporabe računalnika, ki je skupno znašal 92.772. Skupaj s prireditvami, ki jih je obiskalo 11.136 obiskovalcev, pa **103.908 fizičnih obiskovalcev**. Če pa prištejemo še obiske naše spletne strani od

doma (cca 15.000) in obiske spletnih portalov z našimi vsebinami (Kamra, Biografski leksikon celjske regije in Zasavja), ki jih je okrog 20.800, je naša knjižnica imela skupno preko 139.700 obiskovalcev.

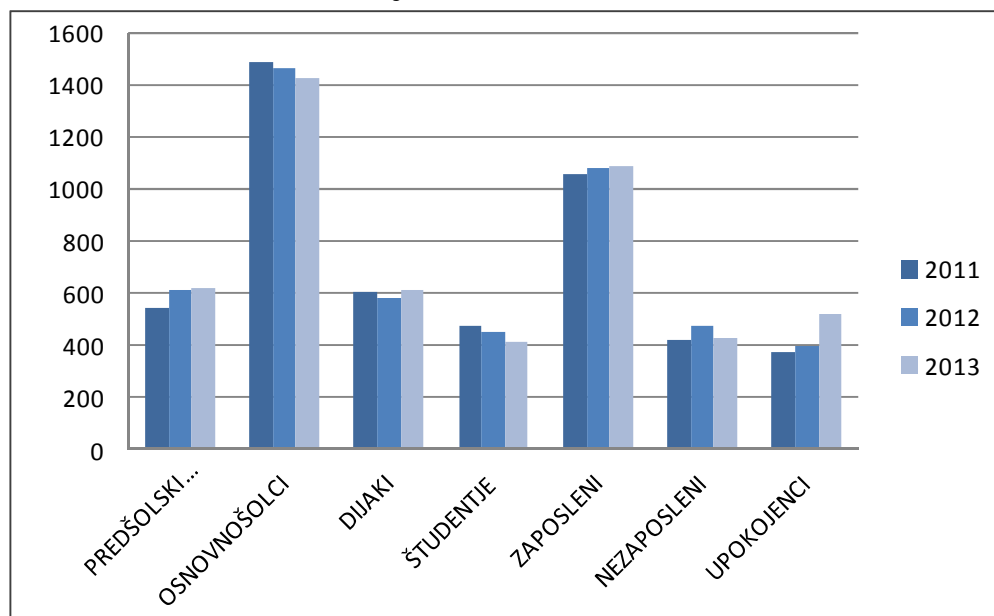
Najbolj natančno štet je obisk zaradi izposoje, podaljšanj in rezervacij, ki je evidentiran računalniško. Zato le-tega uporabljamo za primerjanja. Pri nas je leta 2013 znašal 68.954 (Laško 43.197, Radeče 13.535, Rimske T. 9.461, izposojevališča 2.761).

Naš občan je knjižnice zaradi izposoje na dom obiskal 3,9-krat, in sicer Laščan 4,8-krat, Radečan 3,1-krat in Rimljan 4,5-krat, občan, ki gravitira na izposojevališča, pa 1,2-krat. **Slovenec je povprečno v letu pred tem obiskal knjižnice zaradi izposoje 3,4-krat**. Pri tem niso šteti obiski zaradi obiska čitalnice, udeležbe na prireditvah in obiskovalci, ki so prišli samo po informacije.

Struktura članov Knjižnice Laško v letu 2013 je bila sledeča:

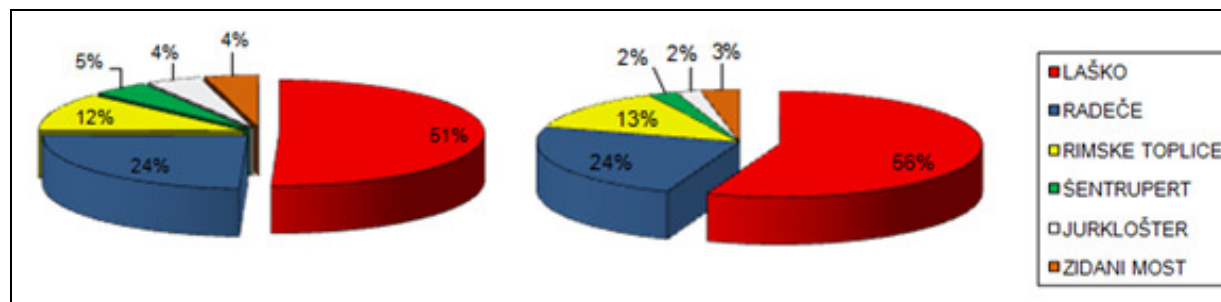
619 predšolskih otrok, 1.427 osnovnošolcev, 608 dijakov, 410 študentov, 1.089 zaposlenih in 424 nezaposlenih, 518 upokoencev oziroma 12,2 % predšolskih otrok, 28 % osnovnošolcev, 11,9 % dijakov, 8,1 % študentov, 21,4 % zaposlenih, 8,3 % nezaposlenih, in 10,1 % upokoencev.

Grafikon: Struktura članov Knjižnice Laško v letih 2011 do 2013

Glede na prejšnje leto se je povečalo število predšolskih otrok, dijakov, zaposlenih ter upokoencev, zmanjšali so se deleži učencev, študentov in nezaposlenih.

Grafikon: Delež prebivalcev na območju naših knjižnic (levi graf) in delež članov naše knjižnične mreže (desni graf)

3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prireditev

Tabela: Izposoja na dom in v knjižnici ter število in obisk prireditev

Knjižnica	Izposoja na dom in v knjižnici		Število prireditev in obisk le teh			
	Število izposojenih enot	Št.izposoj. enot na prebivalca	Prireditve za mlade		Prireditve za odrasle	
			število	obisk	Število	obisk
Laško	155.640	17,3	159	4.322	25	1.509
Radeče	60.929	14,0	111	2.279	7	341
Rimske T.	31.790	15,4	70	1.566	8	555
Jurklošter	1.202	1,5	10	60	1	46
Šentrupert	2.830	3,5	12	276		-
Zidani Most	3.088	4,1	11	182		-
SKUPAJ	255.479	14,8	373	8.685	41	2.451

V tabeli je predstavljena izposoja knjižničnega gradiva na dom in v knjižnici (branje in uporaba gradiv v čitalnici in v drugih območjih je šteto prek vzorcev).

Izposoja knjižničnega gradiva samo na dom je pri nas v letu 2013 znašala 216.308 enot oz. 12,1 enot na občana, in sicer: Laško 131.260 enot oz. 14,6 na občana, Radeče 51.689 enot oz. 11,9 na občana, Rimske T. 26.408 enot oz. 12,7 na občana, Šentrupert 2.782 enot oz. 3,4 na občana, Jurklošter 1.202 enot oz. 1,5 na občana in Zidani Most 2.967 enot oz. 3,9 na občana.

Povprečna izposoja knjižničnega gradiva na slovenskega državljana pa je v letu pred tem znašala 12,4 enot.

Tako kot pri drugih slovenskih knjižnicah se je tudi pri nas preveč razširilo podaljševanje izposojnih rokov, ki zmanjšuje dostopnost gradiv v knjižnici. Trudili smo se z omejevanjem podaljšanih izposojevalnih rokov.

Izposoja gradiva na dom je v enoti Laško v letu 2013 zajemala 56,7 % leposlovja, 35,4 % stroke, 4,4 % AV gradiva, in 3,5 % revijalnega tiska.

Za izboljšanje bralne kulture in njene kvalitete smo v letu 2013 poleg prireditev in redne bibliopedagoške dejavnosti organizirali:

Za otroke: Predšolsko bralno značko je osvojilo 265 otrok. Otroke, ki so obiskovali pravljíčne urice, smo seznanjali s knjižnico in jih včlanili. S posebno zgibanko smo predstavili knjižnico prvošolcem in njihovim staršem. Za nižjo stopnjo osnovne šole smo izvajali bibliopedagoške ure, s sedmošolci državni projekt „Rastem s knjigo“, za višješolce smo nadaljevali z informacijskim opismenjevanjem in vseslovenskim Megakvizom, ki ga je reševalo 229 otrok. Domoznanski kviz o Laškem, ki smo ga sestavili skupaj s šolo, je lani reševalo 171 učencev. Za Slomškovo bralno značko pa je bralo 35 otrok. Čez vse leto so potekale po vseh knjižnicah 1-krat do 2-krat tedensko pravljíčne urice, občasno delavnice, enkrat mesečno pa branje pravljíc v tujih jezikih in popoldanske pravljíce.

Za odrasle: Bralno značko za odrasle je osvojilo 121 članov knjižnic. Nadaljevali smo tudi ponudbo »Vedno lepih knjig«. Osrednji dogodek teh bralnih aktivnosti je prireditev in hkrati proslava ob dnevu reformacije, ki jo podpira tudi Občina Laško. Sodelovali smo v regijskem projektu predstavljanja kvalitetnih knjig „Priporočamo“. Brali smo oskrbovancem v Domu starejših in jim dostavljali knjižnično gradivo. Pripravljali smo priporočilne sezname s predstavitvami knjig, povezanih s prireditvami, knjižnimi razstavami, letnimi časi, npr. „Počitniško branje“, ponudili izbrano počitniško branje v vrečki, poimenovani „Maček v žaklju“, izpostavljali kvalitetne knjige z manjšimi razstavami na izpostavljenih mestih v knjižnici. Pripravljali smo literarne prireditve in predstavitve različnih dobrih

knjig ter pogovore s člani bralne značke. Veliko smo brali, na različne načine pridobivali informacije o novostih in si prizadevali za dobro svetovanje.

3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge

Ponudnik, pri katerem gostujemo z našo spletno stranjo, je z letom 2013 prešel na novo orodje za spremljanje statistike ogledov spletne strani, zato podatkov ne moremo neposredno primerjati s podatki iz prejšnjih let. So pa zdajšnji podatki bolj verodostojni in točni, saj izključujejo avtomatske ogleds spletne strani t. i. spletnih robotov. Glede na to je bila spletna stran v letu 2013 z različnih računalnikov izven prostorov knjižnic obiskana 15.000-krat.

Prisotni smo tudi na družbenem omrežju Facebook, prek katerega komuniciramo s 650 uporabniki. Na portal Kamra (www.kamra.si) v letu 2013 nismo prispevali novih vsebin, so pa še vedno aktualne vsebine o Humu iz l. 2011, ki si jih je lani ogledalo 656 uporabnikov. Od jeseni je dostopen Spletni biografski leksikon celjske regije in Zasavja (www.celjskozasavski.si), pri katerem sodeluje večina knjižnic celjske regije. Iz naše knjižnice smo prispevali 22 gesel, ki so bila obdelana že v knjigi Znani Laščani.

Uporaba računalnikov v naših knjižnicah je nekoliko upadla (skupaj ok. 4.650 obiskov, od tega 4.358 v krajevnih knjižnicah in cca. 300 v izposojevališčih), se pa povečuje delo uporabnikov v knjižnici na lastnih napravah, sploh v Laškem, kjer je mogoča brezžična priključitev na internet. Višji je tudi obisk spletne storitve Moja knjižnica, in sicer za 20 % (505 naročil prostega knjižnega izvoda, 533 rezervacij sposojenega gradiva in 895 podaljšanj).

Imeli smo naročene baze podatkov Tax-Fin-Lex, Gvin.com, Naxos Music in Ebsco Host, Oxford reference in dictionary ter spletni arhiv časopisa Večer. Na področju omogočanja dostopa do naročenih baz podatkov nismo zadovoljni z našimi rezultati. Lani smo se naročili tudi na poslovno bazo Gvin.com in pripravili njeno predstavitev, baze promoviramo z informacijskimi zgibankami in ob svetovalnem delu, na njih opozarjamo v Laškem biltnu in nagovarjamo ciljne publike, a morali bomo storiti še več. Še vedno nam celovit vpogled v uporabo baz onemogoča neenotno štetje. V letu 2013 smo tako beležili 80 sej prek oddaljenega dostopa, podatkov dostopov iz knjižničnih računalnikov pa za posamične knjižnice v regiji ne moremo dobiti.

Od julija smo našim članom omogočali tudi dostop do portala za izposajo e-knjig – Biblos. Kot večina preostalih splošnih knjižnic, ki so se priključile temu projektu, smo tudi mi beležili slab odziv (75 izposojenih e-knjig). Zaradi tega, visoke članarine in težav, ki so še povezane s portalom, smo se odločili, da naročnine na Biblos ne podaljšamo, morda pa bomo to storili v drugi polovici leta.

Že tretjič smo sodelovali pri vseslovenskem prostovoljskem projektu e-opismenjevanja starejših Simbioza in bili tudi lokalni koordinator za občino Laško. Tečaje smo pripravili v Knjižnici Laško in Knjižnici Rimske Toplice, kjer je sodelovalo 14 udeležencev in 10 prostovoljcev. Skupno je bilo v sklopu tega projekta izvedenih 30 ur izobraževanj. Organizirano informacijsko opismenjevanje kot del bibliopedagoških ur smo izvedli tudi za vse devetošolce v Laškem in Radečah, v Rimskih Toplicah pa smo v okviru tega pripravili predavanje o psihofiziološkem vplivu interneta na posameznika.

Pomoč uporabnikom pri iskanju informacij in individualno informacijsko opismenjevanje sta področji, kjer bomo morali storiti še več, naše uporabnike bolj izobraziti, tudi za samostojno uporabo knjižnice. Letos smo dali nekoliko več poudarka UDK-ju in osvežili znanje o tem, kako ga lahko vključimo v naše vsakdanje delo.

3.3.4 Prireditvena dejavnost

Za odrasle: Za odrasle smo pripravili **41 prireditev** (literarni večeri, domoznanska predavanja oz. srečanja, strokovna in potopisna predavanja), in sicer v Laškem 25, v Radečah 7, v Rimskih Toplicah 8 in eno domoznansko predavanje v Jurkloštru. V Laškem smo poleg navedenih prireditev pripravili še 6 tematskih razstav, za katere nismo šteli ljudi, ki so jih videli, so pa to vsi obiskovalci knjižnice. Posamezne razstave so na ogled od dva do dva meseca in pol. V Rimskih Toplicah smo pripravili 3 razstave in v Radečah 3.

Vse prireditve je obiskalo **2.451 občanov**, in sicer v Laškem 1.509 (brez ogleda razstav), v Radečah 341, Rimskih Toplicah 555 in v Jurkloštru 46.

Otroški program: zajema ure pravljic, ustvarjalne delavnice, organizirane ogleds knjižnic, knjižne uganke, manjše knjižne razstave. Za otroke je bilo pripravljenih **373 prireditev**, in sicer 159 v Laškem,

111 v Radečah, 70 v Rimskih Toplicah, 11 v Zidanem Mostu, 12 v Šentrupertu in 10 v Jurkloštru, ki jih je obiskalo **8.685 otrok**, v Laškem 4.322, Radečah 2.279, v Rimskih T. 1.566 in izposojevališčih 518 otrok.

Skupaj smo pripravili 414 prireditev, ki se jih je udeležilo 11.136 obiskovalcev in 10 večjih tematskih ter veliko manjših priložnostnih razstav.

V Laškem je bilo organiziranih 184 prireditev (5.831 obiskovalcev), v Radečah 118 prireditev (2.620 obiskovalcev) in v Rimskih Toplicah 78 prireditev (2.121 obiskovalcev), v Šentrupertu 12 prireditev (276 obiskovalcev), v Zidanem Mostu 11 prireditev (182 obiskovalcev) in v Jurkloštru 11 prireditev (106 obiskovalcev).

Knjižnice s številnimi kulturnimi prireditvami v Laškem, pa tudi Rimskih Toplicah in Radečah v veliki meri pripomorejo k pestrosti kulturne ponudbe krajev, z različnimi predavanji in izobraževanji pa predstavljajo tudi neke oblike vseživljenjskega učenja. S prireditvami promoviramo dobre knjige, branje in knjižnico. V delovanje knjižnice prinašajo dinamiko, razgibanost med zaposlene, pa tudi nekaj stresa, saj večina prireditev zahteva poleg organizacije tudi več ali manj kreativnosti določenih zaposlenih. Menimo, da je prav to snovanje srčika življenjske moči knjižnice. Vse prireditve za odrasle in tudi nekatere za otroke so izvedene izven naših rednih delovnih časov.

Prireditve so tudi lepo obiskane. Udeležencev vseh naših večjih in manjših prireditev za odrasle je bilo toliko, da bi enkrat mesečno lahko napolnili dvorano kulturnega centra v Laškem, z mladinskimi pa bi lahko to naredili tedensko.

V naših knjižnicah tudi v primerjavi s slovenskim prostorom izvajamo veliko prireditev, predvsem za predšolske otroke, kar je razvidno tudi v številu letnih na knjižničnega delavca. Slovenski knjižnični delavec je (vključno z otroškimi) opravil 17 prireditev, naš pa 45. Tolikšno pozornost jim posvečamo, ker predstavljajo motor delovanja v okolju, kjer bralna, sploh pa knjižnična tradicija v zgodovini ni bila globoko zasidrana. Še vedno pa se, tudi znotraj kulture v našem okolju, pojavi kdo, ki naših prizadevanj, kakor tudi uspehov, ne vidi.

Največji dogodek leta je bila osrednja prireditev bralnih aktivnosti knjižnice, ki je bila tudi tokrat istočasno proslava ob Dnevu reformacije, in sta jo podprla Občina Laško in Sklad ljubiteljske kulture. Pritegnili smo okrog 240 obiskovalcev. Osrednji gostji večera sta bili gledališki in filmski igralki Štefka Drovc in Ivanka Mežan. V glasbenem delu je nastopila domačinka, obetavna harfistka Lara Hrastnik.

Priložen je seznam prireditev za odrasle in otroke.

3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI

3.4.1 Domoznanstvo

Uporaba domoznanskega prostora za namene računovodstva in skladiščenja manj frekventne strokovne literature še naprej otežuje delo v domoznanstvu, strokovno obdelavo in nameščanje gradiv, predvsem pa odprtost domoznanstva za študijske namene uporabnikov.

Sicer smo v letu 2013 opravili naslednja dela:

- Po vsebinskih tipih smo uredili drobne tiske Laškega ter poskrbeli za obdelavo serijskih publikacij.
- Končali smo z načrtovano digitalizacijo zvočnih in slikovnih zapisov z domoznansko vsebino, tudi domozanskih razglednic.
- Opravljen je bil snemalni dan po vseh treh krajevnih knjižnicah, pridobili smo veliko slikokovnega materiala za knjigo o knjižnici, s sestavljanjem besedil pa smo ostali na konceptualni ravni. Veliko dela je še pred nami. Potrebovali bi cca. dva meseca miru, v katerem bi dve osebi pretežno delali na nastajanju knjige.
- Za bibliotekarski simpozij, ki je bil v Laškem od 17. do 19. oktobra, je Metka Kovačič prispevala članek z naslovom Prispevek Laščana Miloša Rybača k slovenskemu knjižničarstvu, ohranjanju kulturne dediščine in njegovo delovanje v Laškem. Članek je na nivoju znanstvenega prispevka, obsega 18 strani in je bil objavljen v kongresnem gradivu, na dLibu ter predstavljen na kongresu. Prispevek je bil nenačrtovan, zanj je bilo porabljenega veliko časa, ki bi ga sicer porabili za pisanje knjige o knjižnici. Smo pa z njim poleg prof. Rybača kot bibliotekarskega strokovnjaka slovenskim

bibliotekarjem predstavili del našega domoznanstva. Sicer pa je Laško in njegovo zgodovino v uvodnem pozdravu udeležencem lepo predstavil župan g. Franc Zdolšek.

- Začeli smo s konkretnim delom za biografski leksikon: s popravki in digitalizacijo obstoječe knjige Znani Laščani ter z zbiranjem potencialnih sodobnih imen, z zbiranjem spregledanih starejših imen pa še ne. Gre predvsem za imena znanih ljudi, ki so izšli iz Rimskih Toplic, Jurkloštra in Zidanega Mosta. Projekt časovno ni omejen, rezultati dela so dostopni samo prek spleta, voden pa je s strani OOK Celje.

- Načrtovanih sestankov zaradi nekoliko spremenjenih razmerij v Svetu za domoznanstvo nismo organizirali, pa tudi za pomladitev ni bilo nič postorjenega. Smo pa dobili dodatno delo povezano z domoznanstvom, in sicer lektoriranje knjige dr. Jožeta Mačka Laško skozi stoletja, ki ga je opravila Gabrijela Pirš.

- Udeležili smo se domoznanskih izobraževanj v Osrednji območni knjižnici v Celju in simpozija o prvi svetovni vojni v Šentjurju, na portalu Kamra pa v lanskem letu nismo aktivno sodelovali.

- Organizirali smo veliko domoznanskih predavanj, predstavitev knjig in razstav, in sicer: predstavitev Slave vojvodine Kranjske, predstavitev knjig dr. Jožeta Mačka z naslovom Mašne ustanove, srečanje s športnikom Rokom Margučem, predavanje Simone Škorja o restavriranju v laški cerkvi ob dnevih Evropske kulturne dediščine, razstavo in promocijski večer posvečen rojaku, slikarju Miru Zupančiču, živečemu v New Yorku, predstavitev knjige dr. Jožeta Mačka Laško skozi stoletja (vse v Laškem), predstavitev knjige Ide Intihar Prehranska kulturna dediščina Posavja (v Rimskih Toplicah), predstavitev diplomskega dela Tjaše Pertinač Kartuzija Jurklošter, njeni menihi in plemiške družine povezane z njo (v Jurkloštru), predavanje Sonje Rupret Lekarništvo v Radečah skozi čas, pogovor z Andrejo Tomažin, avtorico knjige Plemiška družina Gutmasthal-Bevenuti in Radeče (v Radečah).

3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela

- izvedli smo analizo izposoje novosti zadnjega leta in sprejeli navodila za tovrstne kontrole,

- redno smo spremljali sprotno izposajo na dom, podaljšanja, rezervacije in izposajo v čitalnici v čitalnici, primerjali delo med našimi knjižnicami, opravili smo tudi primerjalni ogled statističnih podatkov knjižnic v regiji, slovenskih knjižnic in naše knjižnice znotraj njih,

- ankete o knjižnici med naključno izbranimi občani nismo opravili, prav tako smo šele začeli s pridobivanjem prispevkov za knjigo,

- skupaj z arhivom smo opravili preverbo našega pravilnika o urejanju dokumentarnega gradiva, klasifikacijskega načrta, arhivskih zahtev, opravili zaključna dela pri urejanju dokumentov do leta 1996 ter predajo arhivu,

- reševali smo probleme v zvezi z klasifikacijo dokumentov po načrtu in pri računalniškem vnosu,

- izvedli smo kopiranje arhivskih dokumentov, s popisovanjem in razporeditvijo dokumentarnega gradiva nastalega po letu 1996 pa del nismo zaključili,

- shranjevanje dokumentov na skupen strežnik, postavitev sistema na njem in pristop k nastavitvi evidenc o knjižničnih računalniških bazah,

- uredili smo obstoječo računalniško in klasično fototeko razen albuma mladinskih prireditev,

- opravili smo snemalni dan oz. fotografiranje naših knjižnic ter pristopili k tehnični kontroli starega fotografskega materiala za knjigo,

- nadaljevali smo s pregledovanjem knjižničnih zbirk in povečanim odpisom v Radečah in Rimskih Toplicah, urejanjem napisov v skladišču v Laškem ter uredili čitalnico v Radečah,

- z urejanjem skladišča v Laškem v kleti nismo bili uspešni, ker nam to ni omogočal premajhen prostor,

- tudi letos smo zaradi prostorske stiske v laški knjižnici gradiva veliko predstavljali in sicer glede na to, kako so se v določenem času izposojala in glede na zastopanost izvodov,

- pisali smo osnutke prispevkov in opravili nekatera tehnična dela v zvezi z oblikovanjem in tiskom knjige o Knjižnici Laško,

- povečano smo odpisovali neknjižno gradivo v Laškem, predvsem VHS, nekaj strokovnega tovrstnega gradiva smo poklonili šoli, sicer pa smo gradivo na novo sklasificirali, postavili in uredili z napisi,

- prijavili smo se na neposredni poziv ministrstva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva,

- spremljali smo novosti na področju COBISS3 katalogizacija in izposoje

3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju

Še intenzivneje kot doslej smo vse leto po načrtu sodelovali z vsemi tremi centralnimi vrtci in njihovimi podružnicami na našem območju, s centralnimi ter vsemi podružničnimi šolami. V podružničnih šolah je lepo zaživel Knjižnični nahrbtnik in pravljilčno glasbene prireditve povezane z njim. S STIK-om in Turističnim društvom Laško smo sodelovali pri organizaciji že tradicionalnega Martinovega (tokrat s skupno prireditvijo z muzejem) ter otroškimi prireditvami v okviru Poletja v Laškem. Z Občino Laško in JSKD OI Laško smo sodelovali pri osrednji prireditvi bralne značke in proslavi ob Dnevu reformacije. V Domu starejših Zdravilišča Laško je Gabrijela Pirš redno mesečno izvajala bralne ure in oskrbovancem dostavljala knjižne kolekcije.

Tudi lani smo vključevali domačine v naše prireditve in sicer:

Sodelovali smo z Glasbeno šolo Laško-Radeče oz. njenimi glasbeniki (prof. Franjom Mačkom, prof. Janjo Brlec, Kvartetom klarinetov glasbene šole, Rožejevimi otroci) ter drugimi glasbeniki, in sicer prof. Petrom Napretom ob izvedbi koncerta Rožejevih v Lurdu, študentom glasbe Domnom Hrastnikom in njegovo skupino Ad libitum ob predstavitvi Bralne značke na gradu Tabor, kjer vzdržujemo že tradicionalno sodelovanje tudi s podjetjem Pavus, s harfistko Laro Hrastnik ob osrednji prireditvi bralne značke za odrasle, s kitaristom Lukom Šalamonom na literarnem večeru z Nežo Maurer, z Vodomkami in literarno sekcijo KD Anton Aškerc na pogovorih bralne značke. Na srečanju s člani DBC so nas navdušili mladi glasbeniki in igralci iz skupine Chillax, na kongresu ZBDS in dveh prireditvah v knjižnici pa mladi pevci MPZ Trubadurji pod vodstvom prof. Mateje Škorja. Sodelovali smo s posamezniki: specialno pedagoginjo Stanko Damjanovič pri izvajanju otroških delavnic, Nino Pader pri branju pravljic, Alenko Erjavec, ki je pri nas pripovedovala pravljice v tujih jezikih ter še nekaterimi izvajalci prireditev za otroke, lutkovno skupino vzgojiteljic iz laškega vrtca in lutkovno skupino staršev z Vrha nad Laškim. Pri nas sta predavali domačinka dr. Nuša Konec Juričič in novinarka Jasmina Štorman ter rojaka dr. Peter Kozmus in Jože Cajzek, družina Grubar- Brečko, pri domoznanskih aktivnostih pa so sodelovali ddr. Jože Maček, restavratorka Simona Škorja, novinarka Boža Herek in drugi. Razstavljali smo fotografije domačinov Cvetke Teršek in že omenjena slikarska dela rojaka Mira Zupančiča. S številnimi bralci smo soustvarjali pogovore o bralni znački. Sodelovali smo še s Čebelarskim društvom Laško in društvom Ofirovci, Rimskimi Termami, Termano Laško. Darila za otroke so nam prispevali gostinci Vila Monet, Picerija Špica, gostilna Bezgovšek, Vitapark, Aqua Roma. Sodelovali smo tudi z Župnijskim uradom Laško, KS Jurklošter in Zavodom Odon.

V Radečah smo sodelovali z Društvom invalidov in paraplegikov, Župnijskim uradom Radeče in VPD Radeče pri postavitvi in otvoritvi razstav, z Društvom upokojencev pri računalniškem usposabljanju, VDC Golovec – enota Radeče in Pihalno godbo Radeče. LAK pa nam je v obeh občinah plačal članarine za študente.

3.4.4 Stiki z javnostmi

Najpogosteje komuniciramo z javnostmi zaradi obveščanja o naših prireditvah. Uporabljamo klasično obveščanje po pošti (210 naslovnikov v Laškem, 100 v Radečah in Rimskih Toplicah), po e- pošti (377 naslovnikov v Laškem in 55 v Rimskih T.), prek naše spletne strani in Facebooka, plakatov, v zgibankah Stika in nekaterih medijih (Laški bilten, Novi tednik, Radio Celje, TV Radeče, Posavski obzornik, Napovednik.com itd.). Predšolske otroke in učence vabimo na prireditve namenjene njim s tiskanimi vabili.

V Laški bilten redno pišemo o življenju knjižnice, naših prireditvah, knjižnih novostih in drugih novicah. Prispevek o prof. Rybažu na bibliotekarskem simpoziju je bil objavljen v publikaciji Knjižničarski izzivi : vizija, strategija, taktika in na dLibu. Na tem portalu se nahajajo tudi vsi članki Laških zbornikov. Članek o srečanju DBC in kongresu ZBDS v Laškem smo objavili v glasilu Knjižničarske novice. Občasno o nas poročajo Novi tednik, TV Krpan, TV Šmocl in Posavski obzornik. S svojimi prispevki smo sodelovali s Kratkočasnikom, časopisom laške osnovne šole, prispevek o koncertu v Lurdu pa je bil objavljen v reviji Slovenski citrar.

Stalen stik z občinstvom predstavlja spletna stran z dokaj sprotno ažuriranimi podatki o knjižnici in njenih dejavnostih, zanimivimi povezavami, možnostmi za podaljšanja in rezervacije gradiv, dostopom do e-baz od doma, obvestili o prireditvah itd.

3.4.5 Izobraževanje zaposlenih

Pet oseb se je udeležilo strokovnega simpozija ZBDS »Knjižničarski izzivi«, ki je potekal 3 dni v Thermani Laško (dve celotnega, tri pa enega oz. polovico dneva), ena oseba Posvetovanja »Knjižnice – igrišče znanja« v Dolenjskih Toplicah in dve posvetovanja »Poti do knjige« v Trebnjem. Udeležili smo se desetih enodnevnih sestankov oz. izobraževanj Osrednje območne knjižnice v Celju ter celjskega društva bibliotekarjev. Ena oseba je bila na 3-dnevni strokovni ekskurziji DBC v Nemčiji. Združenje splošnih knjižnic je pripravilo tri 2-dnevne »šole za direktorje« v Ljubljani in skupščino z dvodnevnim izobraževanjem v Dolenjskih Toplicah, kjer smo bili redno udeleženi. Prisotni smo bili na simpoziju o 1. Svetovni vojni v Knjižnici Šentjur, praznovanju 40-letnice Knjižnice v Mozirju in otvoritvi knjižnice v Zrečah. Tri osebe so prisostvovala prireditvi ob Dnevu splošnih knjižnic v Rogaški Slatini. Udeležili smo se dveh strokovno bibliotekarskih izobraževanj v NUK-u, predstavitev Biblosa v MKL, seznanitve z Dnevi evropske kulturne dediščine v organizaciji ZVKDS v Celju, štirih srečanj za mladinske knjižničarje v Pionirski knjižnici v Ljubljani in strokovne ekskurzije v zamejstvo z ogledom knjižnic. Prisotni smo bili na izobraževanju Aktuarja in konferenci o Kulturi včeraj, danes in jutri v Državnem svetu. V zvezi z arhiviranjem in pisarniškim poslovanjem sta se dve osebi izobraževali v Arhivu Ptuj in Zgodovinskem arhivu v Celju. Računovodkinja je bila na enodnevnem izobraževanju v zvezi z zaključnim računom. Za izobraževanja, srečanja in sestanke je bilo porabljenih 49 dni. Udeležili smo se tudi nekaj sestankov v Laškem in Radečah. Nadaljevali smo s strokovnimi kolegiji, kjer si izmenjujemo pridobljena znanja ter se sproti dogovarjamo o vprašanih organizacijske narave.

Nekaj pozornosti smo posvetili tudi seznanjanju določenih ljudi z deli vodenja, predvsem z opravili povezanimi z vzdrževanju prostorov, varstvu pri delu, urejanju dokumentarnega gradiva, reševanju problemov na kadrovske in finančnem področju itd.

3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA

V letu 2013 je bilo od ustanoviteljev za redno dejavnost planiranih 329.792,46 eur (259.081,79 eur Laško in 70.710,67 eur Radeče). **Prejeli smo 323.287,50 eur** (263.182,83 eur Laško in 60.104,67 eur Radeče). Od Ministrstva za kulturo smo za nakup gradiva prejeli 22.940,00 eur. **Razlika med načrtovanimi in prejetimi občinskimi sredstvi predstavlja izpad radeških sredstev v višini 10.606,00 evrov.** Od Občine Laško smo prejeli vsa načrtovana sredstva, tako za programske in neprogramske materialne stroške, prav tako za knjige. Za redne plače smo porabili nekaj manj sredstev kot je bilo načrtovanih, ker pa so bila izplačana nesorazmerja, je bil plan presežen. Načrtovali smo 12.200,00 eur lastnih sredstev (članarin, zamudnine itd.) in jih dobili 10.950,27 eur. Porabili smo jih za nakup knjig in razvoj.

Po posredovanih zahtevkih smo prejeli za investicije in investicijsko vzdrževanje od Občine Laško načrtovanih 2.000,00 eur in od Radeč 543,60 eur. Za investicijsko vzdrževanje smo porabili 2.762,61 eur (Laško 2.219,01 eur in Radeče 543,60 eur), za investicije skupaj s programskimi licencami v Laškem pa 2.002,67 eur. Razlika med namenskimi in porabljenimi sredstvi smo pokrili s presežki prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let.

Občina Laško nam je še za projekt osrednje prireditve bralne značke in Dan reformacije namenila 550,00 eur.

Občina Radeče nas ni obvestila o višini znižanja sredstev namenjenih knjižnici, tudi nas ni pozvala k spremembi pogodbe. Z neizplačevanjem dotacij je začela v oktobru. Ko smo jih spraševali, kaj nameravajo, so nam pojasnjevali, da prosijo za kredit, povedali so nam, naj ne pričakujemo vseh sredstev, koliko denarja pa lahko pričakujemo, pa nismo izvedeli do 30. decembra. V tem času smo prekinili z nabavo knjig, izvajanjem prireditev, plačevali smo samo plače in najnujnejše materialne stroške. Vseeno smo za radeško knjižnico v lanskem letu porabili 5.470,20 eur več sredstev, kot smo jih prejeli. Dolg bi bil še za okoli 1.000,00 eur višji, vendar smo lani plačevali nižje stroške za ogrevanje, zaradi preplačil iz prejšnjih let. Občina Radeče je potrdila našo terjatev za zadnjo plačo in izplačana nesorazmerja v višini 6.176,95 eur. Sredstev še nismo prejeli.

Pri laških sredstvih smo nekaj prihranili pri programskih stroških (pisarniški material, predvsem pri materialu za obdelavo knjižnega gradiva, pri podjemnem delu, sejinah in reprezentanci). Pri neprogramskih stroških pa smo nekoliko prihranili pri ogrevanju. Vse te prihranke smo pretežno porabili pri vzdrževanju prostorov (predvsem pleskanje prostorov) in popravilo fasade na severnem delu laške knjižnice.

4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV

Izpolnjevanje letnih ciljev je predstavljeno v celotnem poglavju št. 3. Na tem mestu izpostavljam o oceno uspešnosti pri zastavljenih ciljih:

- V letu 2013 nam je le uspelo, da smo predali arhivu arhivsko gradivo do leta 1996, da smo sklasificirali gradivo do leta 12, in uvedli sprotno urejanje po klasifikacijskem načrtu in pravilniku.
- Na prostorskem področju smo potrpežljivo opozarjali, da se Urbanistična arhitekturna idejna zasnova prizidka h Knjižnici Laško vključi v občinski prostorski plan. Občinski svet je sprejel sklep, da se pristopi k spremembi prostorskega plana celotnega starega mestnega jedra. Pred jesenskimi obiski smo poredili najbolj opazne zanemarjenosti v laški in rimski knjižnici in zunaj njiju.
- Korak naprej smo naredili pri uvajanju oz. zaposlovanju računovodkinje na področju administrativnih in pomožnih knjižničnih del. Še vedno se nam zdi, da bi bilo za naše računovodstvo bolje, da bi bilo vključeno v servis ali katero drugo računovodsko službo. V letu 2013 smo računovodkinji v času, ki ji preostane od računovodstva, naloge delegirali in jih zapisovali.
- Nakup knjižničnega gradiva je bil vsebinsko in številčno izpeljan v skladu z neposrednim pozivom ministrstva. Po bistveno zmanjšanih državnih sredstvih smo načrtovali nakup 3.879 enot gradiva, realizirali pa 3.781 enot. Nudili smo tudi dostop do šestih elektronskih baz podatkov, v drugi polovici leta pa še dostop do 500 e-knjig na portalu Biblos. Sicer je bil nakup za 6 % manjši od lanskega, kar kljub našim prizadevanjem za tehten izbor, ne more ostati brez posledic. Največji upad je bil v Radečah.
- Realizirali smo načrtovano odprtost knjižnic in sicer so naše knjižnice bile odprte 88 ur tedensko, v poletnem času pa 72.
- V zvezi z redno dejavnostjo z uporabniki smo si za leto 2013 zastavili določene konkretne številčne cilje, in sicer:
  - da bomo imeli 5.013 aktivnih članov, doseženih je bilo 5.095 članov oz. 101 %,
  - da bo obisk zaradi izposoje znašal 68.790, doseženo je bilo 68.954 obiskov oz. 100,02 %,
  - da bo izposoja na dom znašala 208750, dosežena je bila izposoja 216.308 enot oz. 103,7 %.

Z rezultati smo zadovoljni, plan smo v povprečju realizirali oz. ga tudi presegli.

Zastavljanje številčnih ciljev je do neke mere nujno in deluje stimulatивно. Potrebno je tudi za razmišljanje o delu, potrebah ljudi, za opazovanje in načrtovanje rezultatov naših prizadevanj.

Sicer pa so naši dosedanja dosežki visoki in ostajanje delovanja knjižnic na tej ravni v času poslabšajočih se pogojev za delo (nižji nakup gradiv, premajhni prostori, kadrovske težave, finančna nedisciplina Občine Radeče itd.) ni enostavno. To zmoremo le z velikim entuziazmom in predanostjo knjižnici, stroki, predvsem pa našim obiskovalcem in občanom sploh.

- Opravili smo načrtovane naloge pri informacijskem opismenjevanju, kjer smo ponovili slovenski projekt Simbioza, izvajali opismenjevanje višjih razredov osnovnošolcev in sprotno opismenjevanje rednih obiskovalcev, obogatili smo število e-baz podatkov in prebili led do izposoje e-knjige
- Načrtovali smo 35-42 prireditev za odrasle. Izvedli smo jih 41, in sicer v Laškem in Rimskih Toplicah več kot smo načrtovali, v Radečah pa tri manj. Načrtovali smo tudi 340 prireditev za otroke. Izvedli smo jih 373, kar pomeni skoraj 10 % preseganje plana. Število prireditev se je povečalo v Laškem, bistveno pa v Rimskih Toplicah in izposojevališčih, kjer je bilo skupaj preko 100 dogodkov za otroke, na kar smo zelo ponosni.
- Na domoznanskem področju smo opravili precej urejevalnega dela, poskrbeli smo, da bo o našem rojaku Rybaču mogoče prebrati nekaj več kot so zapisi v leksikonih, poskrbeli za lektoriranje knjige ddr J. Mačka Laško skozi stoletja, začeli z objavljanjem biografskega leksikona Laščanov na spletu ter pripravili po naših knjižnicah veliko domoznanskih predavanj.
- Opravili smo pretežno vsa načrtovana strokovna tehnična dela in postorili tudi nekaj nenačrtovanih.
- Veliko smo sodelovali z okoljem, največ s šolami in z vrtci. Medtem ko s slednjimi delamo utečeno, brez problemov, se moramo za stike z učenci, zaradi zaprtosti šolskega sistema in natrpanosti učnih programov, zelo truditi. Sedanji mladi starši pridejo v knjižnico, če ne drugače, pripeljejo svoje otroke. Sprašujemo se, kakšni starši in bralci bodo sedanji učenci ...
- Pretežno smo vzdrževali že utečene stike z javnostmi, na novo smo se pojavili v dveh bibliotekarskih strokovnih publikacijah.
- Promovirali smo naše knjižnice in naše kraje na srečanju Društva bibliotekarjev Celje in kongresu Zveze bibliotekarskih društev Slovenije v Laškem.

5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM

Kazalniki uspešnosti	2012	2013	%
Število članov	5.053	5.095	+0,8
Število obiskov zaradi izposoje na dom	68.787	68.954	+0,2
Število obiskov v čitalnici	23.426	23.818	+1,6
Število obiskov zaradi izposoje na dom in v čitalnici	92.213	92.772	+0,6
Izposoja knjižničnega gradiva na dom	208.654	216.308	+3,7
Izposoja v čitalnici	38.592	39.171	+1,5
Izposoja na dom in v čitalnici	247.246	255.479	+3,3
Število vseh prireditev (brez razstav)	392	414	+5,6
Število prireditev za mlade	347	373	+7,5
Število prireditve za odrasle	45	41	-8,9
Število obiskov vseh prireditev	10.940	11.136	+1,8
Obisk prireditev za mlade	8.492	8.685	+2,3
Obisk prireditev za odrasle	2.448	2.451	+0,1
Prirast gradiva	4.562	4.208	-7,8
Nakup gradiva	4.027	3.781	-6,1

Podrobnejša primerjava nekaterih kazalcev s prejšnjim letom

	ČLANSTVO			OBISK			IZPOSOJA		
	2012	2013	% prebivalcev 2013	2012	2013	obiski na prebivalca 2013	2012	2013	izposoja na prebivalca 2013
Laško	2.821	2.831	31,4	57.640	58.428	6,5	149.462	155.640	17,3
Radeče	1.206	1.227	28,1	19.689	19.135	4,4	62.793	60.929	14
Rimske T.	650	651	31,4	12.189	12.451	6	28.133	31.790	15,4
Jurklošter	102	107	13,7	518	583	0,7	1.144	1.202	1,5
Šentrupert	116	118	14,6	951	1.183	1,5	2.378	2.830	3,5
Zidani M.	158	161	21,3	1.226	995	1,3	3.276	3.088	4,1
SKUPAJ	5.053	5.095	28,6	92.213	92.772	5,2	247.246	255.479	14,8

Celoten prirast knjižničnega gradiva se je glede na prejšnje leto zmanjšal za 7,8 , nakup pa je bil manjši za 6,1 %.

Članstvo je poraslo za 0,8 % (v Laškem za 0,3 %, Radečah za 1,7 %, v Rimskih Toplicah za 0,1 %, v izposojevališčih za 2,6 %).

Obisk knjižnice zaradi izposoje in čitalnice je porasel za 0,6 %, (v Laškem za 1,3 %, v Rimskih Toplicah za 2,1 % in izposojevališčih za 2,4 %), znižal pa se je v Radečah za 2,9 %.

Izposoja na dom skupaj s čitalnico se je povečala za 3,3 % (v Laškem za 4,1 %, v Rimskih Toplicah za 12,9 %, v izposojevališčih za 4,7 %), znižala pa se je v Radečah za 3 %.

Število prireditev za mlade se je povečalo za 7,5 %, število prireditev za odrasle pa se znižalo za 8,9 % Obisk prireditev za odrasle se je povečal za 0,1 %, za otroke pa za 2,3 %.

6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA

Doseganje standardov za splošne knjižnice, ki naj bi jih realizirali do leta 2015, je pri prostorih okrog 50 % - no (zahtevek glede prostorov je odvisen od organiziranosti knjižnic - ali kraje z manj kot 2.000 prebivalci pokrivamo z bibliobusom ali stacionarnimi izposojevališči), pri zaposlenih cca 65 %, pri knjižni zalogi je standard dosežen, pri neknjižnem gradivu ga dosegamo 89 % - no, pri prirastu letnih novosti 73,4 % in odprtosti knjižnic 88 % - no (če štejemo izposojevališča kot krajevne knjižnice). Standard govori o 40 % - ni včlanjenosti občanov. Dosegamo ga 71,5 % - no. Vendar pri nas ne moremo uveljaviti absolutno individualnega članstva. Mož si npr. izposodi knjige še za ženo, hči za mamo, sestra za bratca itd., česar jim ne moremo dokazati. Veliko občanov se udeležuje samo prireditvev. Mislim, da lahko rečemo, da je precejšnja večina družin oz. gospodinjstev na bolj ali manj intenziven način povezana s knjižnico.

Kot običajno, smo tudi letos primerjali podatke o opravljenem delu slovenskega knjižničarja v predhodnem letu in našega v letu 2013. V vseh slovenskih splošnih knjižnicah je bilo zaposlenih 1.185 ljudi, v Laškem pa 9,1.

- izposoja na dom je na slovenskega knjižničnega delavca znašala 21.458, na našega 23.770,
- število obiskov je na slovenskega delavca skupaj s prireditvami 6.653, na našega 8.801,
- zaradi izposoje na dom je znašal obisk na slov. knjižničarja 5.989 obiskov, na našega pa 7.577,
- Slovenski knjiž delavec je kupil in pretežno delno obdelal 412 enot novosti, naš pa 462,
- slovenski knjižnični delavec je (vključno z otroškimi) opravil 17,7 prireditvev, naš pa 45,5.

Še vedno so merljive obremenitve oz. rezultati dela na zaposlenega v naši knjižnici precej višji, kot je slovensko povprečje. In še vedno si prizadevamo zagotavljati določeno stopnjo knjižnične dostopnosti po našem zelo velikem in redko poseljenem terenu. Naše okolje nikakor ni primerljivo z večjimi mestnimi okolji. Kljub temu kažejo vsaj merljivi podatki, da smo bili v kadrovskega smislu učinkoviti in gospodarni. Na gospodarnost in racionalno porabo sredstev pa smo zelo pazili tudi pri materialnih stroških in tudi tako privarčevali nekaj sredstev.

7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA

V zavodu obstajajo ločenost funkcij odobravanja, evidentiranja in izvajanja, obstajajo interna pravila v večjem delu poslovanja in delovanja knjižnice, imamo redne sestanki s poročanji. Izvajamo notranjo kontrolo poslovanja in zahteve Poročila o notranjem revidiranju poslovanja, ki smo ga dobili leta 2012. Obstajajo velika tveganja na nekaterih področjih v zvezi s prostori, manjša tudi na določenem kadrovskega primeru. Opravljen je bil nadzor poslovanja radeške knjižnice s strani nadzornega odbora Občine Radeče, predvsem namenske uporabe sredstev, kjer ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Zahteva po ureditvi pogodbenega razmerja za uporabe prostora za knjižnico pa je povezana s plačevanjem davčnih obveznosti, za katere nam radeška občina v skrajno znižanih sredstvih za materialne stroške ne zagotavlja pogojev.

8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI

Cilji so bili pretežno realizirani, marsikje tudi preseženi. Naloge s področja ureditve dokumentarnega gradiva smo do neke mere obvladali, a še ne povsem uredili in se še tudi ne dokončno odločili, kako bo to delo sistemizirano. Zelo smo se prizadevali za razjasnitev kadrovske problematike na tem področju, prišli do določenih ugotovitev, a ne dokončnih. Prav tako nam je ostala neizpolnjena naloga publikacija o knjižnici, kjer nam ob rednem delu, pripravah na prireditve in dodatnih nenačrtovanih nalogah, tudi publicistične narave, ni uspelo pisati še besedil za knjigo.

9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU

Težko je podajati oceno, kaj je knjižnica doprinesla kraju, tako npr. na gospodarskem, socialnem ali ekološkem področju. O tem smo že pisali dolga razmišljanja. Morda na tem mestu samo, kaj je bilo povsem novega na teh področjih v lanskem letu.

Vse bolj si prizadevamo z e-storitvami. Lani smo sicer res bolj poskusno, a vendarle uvedli določeno dostopnost do e-knjige, predvsem pa ponujamo ljudem e-baze, tudi zelo uporabne na gospodarskem področju, kot npr.: Tax-Fin-Lex za pravo ter lani na novo naročeno bazo Gvin za gospodarstvo. Po že uveljavljeni Simbiozi smo uvedli dodatna informacijska opismenjevanja.

Nikoli doslej še nismo pisali o našem delu na ekološkem področju. Pa se lahko pohvalimo s številnimi zelo dobrimi knjigami, priročniki s temi vsebinami. Mednje sodijo tudi zelo kvalitetne publikacije o energetske varčnosti in ukrepanjih na tem področju, ki si jih uporabniki zelo izposojajo.

Govorili smo že o naših prizadevanjih za turiste in utečenih poteh za dostopnost do knjižničnih storitev zanje, ki jo izboljšujemo tudi v sodelovanju z zdravilišči.

V letu 2013 pa smo Laško promovirali tudi pri svojih stanovskih kolegih, saj je bilo gostitelj srečanja Društva bibliotekarjev Celje. V Laškem pa je bil tudi tridnevni kongres Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, katerega člani so bili v našem okolju zelo zadovoljni in se letos ponovno vrnejo.

O svojem socialnem poslanstvu smo poročali že z različnih zornih kotov. V letu 2013 smo učinkovito popestrili našo knjižnično ponudbo za otroke v oddaljenih krajih. Domislili smo akcijo knjižnični nahrbtnik. Kupili smo 16 živobarvnih nahrbtnikov in jih napolnili s knjižnim gradivom, cd-ji, dvd-ji in igračkami ter jih z zabavnimi prireditvami predstavili na podružničnih šolah, kjer sedaj krožijo med več kot 100 otroki. Nahrbtniki so izredno priljubljeni, otroci so se jih zelo razveselili.

Kot vsako leto, tudi letos navajamo podatek, koliko bi plačali naši občani, če bi vse gradivo, ki so si ga izposodili ali uporabili v naši knjižnici, kupili, po povprečni naši lanski nabavni ceni na enoto (vključujoči popuste). Vsota bi znašala 4.836.220 evrov.

Z rezultati, ki jih navajam v tem in številnih dosedanjih poročilih, smo knjižničarji zadovoljni. Menimo, da so z nami zadovoljni tudi naši uporabniki in širše okolje, čeravno imamo kdaj občutek, da so vsa naša prizadevanja sprejeta kot samoumevna. Veseli bi bili, če bi se to okolje le nekoliko bolj poglobilo v razvejanost in pestrost knjižničnega dela in postavilo knjižnico na mesto, ki ji pritiče. To si dovolim reči kot oseba, ki je napisala zelo veliko letnih knjižničnih poročil, to pa je zadnje. Tako pa si dovoljujem govoriti tudi zato, ker vem, da bi bila opaženost na mestu in da bi knjižnici koristila.

pripravila
Marija Kovačič
direktorica

Priloga:

Obrazložitev investicij in investicijskega vzdrževanja Knjižnice Laško v letu 2013

Investicije in investicijsko vzdrževanje	Občina Laško	Občina Radeče	Presežki iz preteklih let (Laško)	Presežki iz preteklih let (Radeče)	Skupaj
Vsa sredstva skupaj	2.000,00	543,60	2.221,68		4.765,28

Namenska sredstva Občine Laško v višini **2.000 EUR** smo namenili za Knjižnico Laško, in sicer za nakup 1 računalnika s programsko opremo ter za popravilo fasade na severni strani hiše in pleskanje zunanjega hodnika. S sredstvi Občine Radeče v višini **543,60 EUR** smo preuredili čitalniški prostor ob vhodu na desni strani.

V Laškem smo iz sredstev preteklih let v višini **2.221,68 EUR** kupili še en računalnik s programsko opremo, bralnik in čitalec za črtne kode. Nekaj teh sredstev smo namenili tudi za investicijsko vzdrževanje, in sicer za pleskanje zunanjega hodnika.

BILANCA STANJA na dan 31.12.2013

SREDSTVA

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00,01,04,05

V letu 2013 je knjižnica v novo računalniško opremo in licence vložila 2.002,67 EUR (za ta znesek se je povečal sklad sredstev v upravljanju v skupini 98). Obračunana je bila amortizacija v skupnem znesku 17.646,78 EUR, ki je v celoti bremenila sklad sredstev v upravljanju (ga je zmanjšala za ta znesek).

Odpisali smo osnovna sredstva v vrednosti 379,60 EUR, ki so bila že v celoti amortizirana in niso izkazovala sedanje vrednosti.

Na dan 31.12.2013 znaša nabavna vrednost opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev 323.992,40 EUR, odpisana vrednost 285.520,37 EUR in sedanja vrednost 38.472,03 EUR, slednja je obenem tudi vrednost sklada oz. sredstev prejetih v upravljanje ob koncu leta 2013.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10, 11,12,17,19

Stanje gotovine v blagajni je na dan 31.12.2013 bilo 64,73 EUR, stanje denarnih sredstev na transakcijskem računu pa 16.666,63 EUR.

Kratkoročnih terjatev do kupcev (LAK) je 82,5 EUR. Kratkoročne terjatve do ustanoviteljev pa predstavljajo terjatve do Občine Radeče z naslova decembrskih plač in izplačila nesorazmerij v znesku 6.176,95 EUR.

Druge kratkoročne terjatve v znesku 1.495,33 EUR so terjatve do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in terjatve do državnih institucij z naslova preplačila akontacij davka na dobiček pravnih oseb v letu 2011 v višini 80,99 EUR.

Aktivne časovne razmejitve v znesku 1.243,01 EUR se nanašajo predvsem na vnaprej plačane stroške naročnin nekaterih revij in časopisov ter zakupa podatkovnih baz.

Skupna vrednost sredstev v bilanci stanja oz. aktiva (razred 0 in 1) je 64.286,11 EUR.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

C) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 22, 21, 22, 24

Kratkoročne obveznosti znašajo 13.042,05 EUR. Večji del obveznosti predstavljajo obveznosti do dobaviteljev v znesku 12.689,64 EUR za plačilo knjižnega gradiva (npr. Mladinska knjiga trgovina 1.362,01 EUR), materiala za obdelavo (npr. Betax 1.322,18 EUR), ogrevanja (npr. Adriaplin 842,23 EUR) in drugih materialnih stroškov za mesec december (npr. Komunala Laško 1.846,16 EUR). Pomemben del obveznosti predstavljajo tudi stroški nakupa računalnika pri Teal Laško v višini 929,45 EUR in nakup kartuš pri Lemit Plus za 633,30 EUR. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov in skupaj znašajo 352,41 EUR.

D) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 980, 985

Obveznost za sredstva, prejeta v upravljanje od ustanoviteljev znaša skupno 51.244,06 EUR, od tega znaša vrednost sklada 38.472,03 EUR, nerazporejen presežek prihodkov iz preteklih let pa 12.772,03 EUR.

Od presežka prihodkov preteklih let odpade na Laško 10.948,30 EUR presežka, na Radeče pa 1.823,73 EUR presežka.

Omenimo še, da je knjižnica za nakup nove računalniške opreme v skupni nabavni vrednosti 2.002,67 EUR od Občine Laško prejela dodatna namenska sredstva za investicije v znesku 706,80 EUR (razliko 1.295,87 EUR smo pokrili iz laškega presežka prihodkov preteklih let na kontu 985).

V Radečah leta 2013 nismo kupovali novih osnovnih sredstev, smo pa opravili določena vzdrževalna dela.

Skupna vrednost obveznosti do virov sredstev oz. pasiva v bilanci stanja je 64.286,11 EUR.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV – DOLOČENIH UPORABNIKOV

A) PRIHODKI

Konti podskupin 760,761

Celotni prihodki doseženi v letu 2013 so znašali 365.195,46 EUR.

Glavni prihodek predstavljajo dotacije iz proračuna Občine Laško v znesku 263.182,83 EUR (vključno z dodatnimi 550 EUR za prireditve Knjižnice Laško). Od Občine Laško smo prav tako prejeli dodatnih 1.293,20 EUR za večja vzdrževalna dela na fasadi. Dotacije Občine Radeče so v tem letu znašale 66.281,62 EUR in so bile namenjene nakupu knjig, plačam in materialnim stroškom. V letu 2013 smo od Občine Radeče prejeli še dodatna sredstva za vzdrževalna dela v vrednosti 543,60 EUR. Poleg navedenega je knjižnica od Ministrstva za kulturo prejela 22.940 EUR za nakup knjižnega gradiva. Ostali prihodki v višini 10.954,21 EUR so lastni prihodki iz naslova članarin, zamudnin, opominov, kopiranja, prodaje Laškega zbornika in prejetih obresti za sredstva na TRR in podračunu EZR.

B) ODHODKI

Konti podskupin 460, 461, 462, 464, 465, 468

Celotni odhodki v letu 2013 so znašali 362.650,58 EUR in so na račun racionalizacije nabave knjižnega gradiva in ostalih stroškov v Radečah nižji od planiranih.

Največji strošek predstavljajo plače in drugi osebni prejemki, ki znašajo 229.914,41 EUR (63,39% celotnih stroškov). Sledijo stroški nabave knjižnega gradiva v višini 71.710,15 EUR (19,77% celotnih stroškov). 16,84% delež stroškov predstavljajo programski, neprogramski stroški in posamezni prireditveni projekti.

POSLOVNI IZID

Razlika med celotnimi prihodki in odhodki izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 2.544,88 EUR, ki smo ga v znesku 1.838,13 EUR pripisali Laškem, 706,75 EUR pa Radečam.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica Laško ni zadolžena, zato se na tem izkazu izkazuje le letošnje zmanjšanje sredstev na računih v višini 9.900,57 EUR. Zmanjšanje je izkazano v Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (razlika med skupinama 79 in 49).

Pripravila:

Nina Mlakar, uni.dipl.ekon.

Laško, 28.2.2014